

Marijan SIVRIĆ

KRATKI ŽIVOTOPIS MR. TOMISLAVA ANĐELIĆA

Tomislav Anđelić rodio se 20. ožujka 1937. u Sultićima (Neretvica) blizu Konjica. U mjestu rođenja završio je osnovnu školu. Srednjoškolsku izobrazbu stekao je u gimnaziji u Konjicu. Po završetku gimnazije upisao se na povijesnu grupu Filozofskoga fakulteta u Sarajevu, što ju je završio 1961. god. i stekao zvanje profesora povijesti.

Anđelić je pohađao i završio postdiplomski studij, ito *Pomoćne povijesne znanosti* na Filozofskom fakultetu u Zadru i stekao zvanje *magistra Pomoćnih povijesnih znanosti*. Na istom Fakultetu prijavio je i doktorsku disertaciju s naslovom *Kasnoantička sakralna plastika u Hercegovini*. Ratne prilike su ga omele da tu nakanu i realizira.

Po završenom studiju u Sarajevu kraće vrijeme radio je kao gimnaziski profesor u gimnaziji u Kaknju. God. 1965. zaposlio se u Muzeju Hercegovine u Mostaru na mjestu voditelja arheološko-povijesnoga odjela. Na tom radnom mjestu ostaje do početka ratnih zbivanja 1991. god. Ratne godine proveo je u Mostaru.

Nakon smirivanja prilika u BiH odlazi 1997. god. na dužnost savjetnika za kulturu u Federalnom ministarstvu obrazovanja, znanosti, kulture i športa.

Ljubav prema arheologiji stjecajem okolnosti javila se kod njega već za đačkih i studentskih dana. To ga je i opredijelilo za arheologiju, kao područje interesiranja i zanimanja, po dolasku u Muzej Hercegovine.

Još kao đak, a naročito kao student, prisutstvovao je terenskim rekognosciranjima i arheološkim iskapanjima u kampanjama koje je vodio njegov stariji brat dr. Pavo Anđelić. Tu je, uz ostalo, stekao i dragocjeno terensko i praktično arheološko iskustvo, te postupno ovladavao zanatskom, stručnom i znanstvenom metodologijom rada u arheološkoj djelatnosti.

Andelić se bavio i povjesnom i muzeološkom problematikom. U Muzeju je vršio dužnost pedagoga, zatim radio je muzejske izložbe i obrađivao razne povjesne teme. Za taj svoj rad dobio je najveće muzejsko zvanje: muzejski savjetnik.

Arheološka iskopavanja kojima je prisutstvovao pripadala su različitim vremenskim razdobljima, a razlikovala su se i po tipovima istraživanja. Kretala su se od prapovijesti do kasnoga srednjeg vijeka. Po tipu istraživanja bila su to terenska rekognosciranja, probna sondažna iskapanja, sistematska istraživanja, te završni restauratorski i konzervatorski zahvati. Pobliže, bila su to gradinska naselja, prapovijesni tumuli, kasnoantički lokaliteti (crkvine, naselja), srednjovjekovne crkve, gradovi i dr. Spomenimo samo neke kao npr. kraljevski grad Bobovac, Kraljeva Sutjeska, Stjepangrad kod Blagaja.

Po dolasku u Muzej Hercegovine postupno je dopunjavao ranije stečeno iskustvo, ito teoretski i praktično kroz svoja autorska arheološka istraživanja. Od svih arheoloških istraživanja osobito su za znanost značajna dva: istraživanje i rezultati istraživanja kasnoantičke bazilike u Cimu kod Mostara i dvojne kasnoantičke bazilike u Žitomislićima. Oba objekta su konzervirana i za javnost prezentirana. Uz ova dva najvažnija sakralna objekta treba spomenuti i istraživanje kasnoantičke bazilike u Vinjanima kod Posušja.

Od sakralnih objekata arheološki je istraživao srednjovjekovnu crkvu u Tepčićima kod Čitluka i srednjovjekovnu crkvu na Trijebnju kod Stoca. Oba objekta su, nakon istraživanja i konzervirana i zaštićena.

Od arhitektonskih i gradskih objekata arheološki je istražio srednjovjekovni grad na vrelu Lištice kod Širokoga Brijega, srednjovjekovni grad Bokševac s palačom kod Konjica, te lokalitet Bratački Gradac kod Nevesinja.

Od prapovijesnih lokaliteta istraživao je ilirske gomile (tumuluse) na Gubavici blizu Bune, te željeznodopske tumuluse na lokalitetu Gorica u Malom Polju.

Osim spomenutih vršio je i manja zaštitna iskopavanja.

Kao kustos Muzeja Hercegovine sudjelovao je u arheološkim istraživanjima koje su vodili drugi arheolozi istraživači. S dr. Borivojem Ćovićem sudjelovao je u arheološkim istraživanjima na lokalitetu Varvara kod Prozora, te lokalitetu Pod kod Bugojna. S dr. B. Ćovićem surađivao je i prilikom spomenutih istraživanja na prapovijesnim lokalitetima na Gubavici i Malom Polju. S dr. Pavom Andelićem sudjelovao je na istraživanju srednjovjekovnoga Stjepangrada kod Blagaja, srednjovjekovnoga grada Bokševca, te Bobovca i Kraljeve Sutjeske. S dr. Irmom Čremošnik sudjeluje

u istraživanju kasnoantičkoga refugija u Biogracima kod Širokoga Brijega. S dr. Zdravkom Marićem i prof. Markom Vegom vršio je rekognosciranje okolice Stoca. S dr. Ivom Bojanovskim surađivao je na konzervaciji kasnoantičkih bazilika u Cimu i Žitomislićima, te revizijskom istraživanju kasnoantičke bazilike u Mokrom kod Širokog Brijega s mr. Andelkom Zelenikom.

Tijekom svoga rada u Muzeju Hercegovine i kasnije sudjelovao je na mnogim znanstvenim skupovima arheologa, savjetovanjima, simpozijima, kongresima, u organizaciji stručnih arheoloških asocijacija u bivšoj državi, arheoloških društava bivših republika, a posebno Arheološkoga društva BiH. Na mnogim skupovima bio je i aktivni sudionik. Spomenimo bez stroge kronologije i atribucije pojedinih skupova, prema sjećanju, neke od njih na kojima je mr. Andelić bio nazočan: Bihać, Herceg Novi, Livno, Ljubljana, Metković, Mostar, Novi Sad, Osijek, Poreč, Prilep, Sarajevo, Split, Trebinje, Blidinje.

Mr. Tomo Andelić je bio jedan od urednika godišnjaka *Hercegovina* još od 1981. god. kada je tiskan prvi broj. Glavnim urednikom postao je 1996. god. pa sve do danas. Za vrijeme Domovinskoga rata (1991.-1995.) godišnjak *Hercegovina* nije izlazio, odnosno prvi poratni broj toga godišnjaka uredio je 1995. god. dr. Zdravko Marić iz Zemaljskog muzeja u Sarajevu. Budući da su ovaj godišnjak od br. 1. do br. 8 izdavali Muzej Hercegovine u Mostaru, zatim Arhiv Hercegovine i Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture u Mostaru do rata, pripremljeni br. 9 zastao je u tisku. Taj br. 9 ponovljen je u 1995. god. Kasnije su se pojavila tri paralelna broja godišnjaka *Hercegovina* u izdanju Muzeja Hercegovine u Mostaru. Nadati se da će ovaj godišnjak ostati jedinstven i s istom svrhom nastaviti svoje daljnje izlaženje, objavljujući rezultate istraživačkoga rada naših znanstvenika.